

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio prima. Vtrum beata Virgo sanctificatione indiguerit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

sed non oportet quod illa gratia sit habitus vel medium formale, sed iustificatio quod sit gratia dei voluntas supposito quod non sit repugnantia ex parte nature & sic per gratiam hoc est per gratiam dei voluntatem assumpta est humana natura a verbo in unitatem persone.

Sententia huius distinctiois Tertie in Generali & Speciali.

QUÆRITUR etiam de carne verbi &c. Superius determinavit Magister quid de humana natura assumpti Dei Filius. Hic verò determinat conditionem assumpti. Et diuiditur in duas. Primò enim determinat veritatem. Secundò circa veritatem determinat motus quasdam quæstiones. Secunda ibi, cum autem illa caro. Prima diuiditur in duas. Primò ostendit conditionem assumptam, vel carnis assumptam, scilicet quod fuit ab omni contagione peccati immunis opere sancti spiritus. Secundò ostendit conditionem matris de qua assumpti est ibi, Mariam quoque totam. Hæc secunda diuiditur in tres. Primò ostendit conditionem virginis matris ante conceptionem carnis assumptam. Secundò ostendit conditionem ipsius in ipsa conceptione. Tertio conditionem eius post conceptionem. Secunda ibi, potentiam verò generandi. Tertia ibi, Quod autem facta virgo. Secunda pars in qua mouet dubitationem ibi, cum autem, illa caro diuiditur in duas secundum duas dubitationes quas mouet, & soluit. Quarum prima est circa propaginem carnis Christi ex remotis partibus (scilicet Adam & Abraham.) Secunda est circa conceptionem eius in proxima matre ibi, illi autem sententia. Prima istarum diuiditur in duas. Primò mouet dubitationem & soluit. Secundò ex solutione quandam conclusionem elicit ibi, Quocirca primitias nostre masse. Hæc est sententia &c.

2 IN SPECIALI sic procedit & primò proponit duas quæstiones. Quarum prima est verum caro Christi prius fuerit obligata peccato quod concepta, & a carne virginis separata. Secunda est verum caro a verbo fuit assumpta obligata peccato vel non. Et responderet ad primam quod caro illa ante conceptionem fuit peccato obligata sicut & reliqua caro virginis. Similiter ad secundam responderet negatiue, scilicet quod illa ad hoc quod vniretur verbo immunis fuit ab omni peccato sancto spiritu operante, remansit tamen in ea possibilitas peccandi non necessitate, sed voluntate. Postea dicit quod sanctus spiritus proueniens virginem ipsam ab omni peccato purgavit ipsum peccati fomitem, vel penitus euacuando, vel sic debilitando ut nihil ex tunc posset existere quod eam inclinaret ad malum. Deinde dicit quod habuit mater potentiam generandi abque virili semine sine vitio virginis, & nati, non tamen fuit caro Christi alterius nature quam aliorum hominum, sed fuit in eodem excellens gratia singularis, ad que probanda inducit primo autoritates Damasceni. Secundo autem dicit quod mater Christi post carnis Christi conceptionem ab omni peccato fuit immunis & sancta, & omni gratia repleta. Quod probat autoritate Aug. Postea querit verum Christus fuit decimatus in lumbis Abraham sicut Leui cum vterque fuerit in eo. Et dicit quod non, quia Leui fuit in Abraham secundum rationem feminalem, & ab eodem descendit secundum legem communem, scilicet per carnis libidinem, Christus verò fuit tatum in ipso Abraham secundum causam materiam, & non secundum legem communem, & inde descendit, & ideo omnes in Adam peccauerunt, non tamen Christus. Postea dicit quod talis caro fuit in Christo, qualis fuit in statu innocentie instituta, & ideo dicitur assumptis primitias nostras, unde caro eius fuit similis nostre carni, non in culpa, sed in humanis penis: unde licet sit eadem caro aliquorum hominum secundum naturam, tamen ista fuit per gratiam concepta, & sanctificata, & nata, quod alii homines non habent, & propter hoc caro Christi non fuit obligata peccato. Vltimo mouet aliam dubitationem, quia enim dixerat carnem Christi non prius conceptam quam assumptam, tamen obicit per quedam verba Aug. dans intelligentiam verborum eius. Addit etiam in fine adducens dictum Damasceni. ad confirmationem prædictorum, &c.

QVÆSTIO PRIMA.

Verum beata Virgo indiguit sanctificatione.

Thom. 3. q. 27. ar. 2.

CIRCA distinctionem tertiam queruntur duo in generali. Primum est de sanctificatione beate virginis. Secundum est de effectu sanctificationis. Circa primum queruntur duo. Primum est, an beata Virgo sanctificatione indigerit. Secundum est de tempore quo sanctificata fuerit. Ad primū sic proceditur, & videtur quod beata Virgo sanctificatione non indigerit, quia non indiguit sanctificatione, nisi propter peccatum actuale, vel originale, non propter peccatum actuale, quia secundum omnes sanctos & doctores, ipsa nunquam peccatum actuale commisit. Nec propter peccatum originale, ut videtur, quia dolor partus est pena peccati originalis in mulieribus (secundum illud quod Dominus dicit Gen. 3. prima mulieri, in dolore paries filios.) Sed beata Virgo non peperit cum dolore, ergo non contraxit peccatum originale, & sic ad ipsum tollendum non indiguit sanctificatione.

2 Itē incineratio seu reuersio corporis humani in puluerem est pena peccati originalis (secundum illud Gen. 3. puluis es, & in puluere reuerteris.) Sed corpus beate virginis non fuit reductum in puluere, ergo non habuit peccatum originale. Minor probatur, quia ecclesia tenet quod ipsa fuit assumpta in anima & corpore.

3 IN CONTRARIUM est quod dicitur in Ecclesiasticis dogmatibus, firmissime tene, & nullatenus dubites omnem hominem, qui per concubitum viri & mulieris concipitur cum originali peccato nasci, sed beata Virgo fuit concepta per concubitum viri & mulieris, ergo peccatum originale contraxit.

4 RESPONSIO. Sciendum est quod aliquis potest indigere sanctificatione per gratiam dupliciter. Vno modo ut habeatur gratia ad eleuandum & perficiendum aliquam naturam solum, & non ad tollendum aliquam culpam. Alio modo ut habeatur gratia ad tollendam aliquam culpam & eleuandum naturam. Primo modo indiguerunt sanctificatione angeli boni, qui nunquam peccauerunt, & homo in statu innocentie, ut dictum fuit in 2. lib. Hoc etiam modo indiguit sanctificatione beata Virgo, dato quod non fuisset concepta in originali peccato, quia gloria non habetur nisi mediante gratia, secundum illud Rom. 6. gratia dei vita æterna. & ideo ad habendum gloriam seu vitam æternam necessarium est naturam perfici per gratiam, dato quod prius non fuisset infecta per aliquam culpam. Secundo modo non indigent sanctificari, nisi illi qui commiserunt aliquam culpam vel contraxerunt, & secundum hoc ad sciendum an beata Virgo tali sanctificatione indigerit inquirendum est an peccatum originale contraxit, & hic est duplex modus dicendi.

5 Primus est, quod beata Virgo non fuit concepta in originali peccato, sed simul tempore fuit animata, & gratia ipsi data. Et huius dicti ostenditur primò possibilitas, quod scilicet ita fieri potuerit. Secundo congruitas quod ita fieri de cetero. Et tertio probatur quod ita factum fuerit. Possibilitas ostenditur hoc modo, quia quauis peccatum originale sit formaliter tantum in anima, in carne tamen est quedam qualitas vel infectio morbida, ratione cuius ex coniunctione anime ad carnem habentem talem morbida qualiterem contrahitur peccatum originale: cum igitur ista qualitas morbida sit aliud ab ipsa carne potuit virtute diuina conferuari talis massa carnis, ne inficeretur, & si esset infecta potuit mulari ante infusionem anime, ut si quantum ex parte generantis fuerit caro immunis & morbida, in se, tamen virtute diuina mundante facta est immaculata & munda ut sic ex vnione anime ad ipsam non contraheretur in animam peccatum originale, & sic patet possibilitas.

6 Congruitas verò patet sic, filius tenetur honorare matrem quantum decet & potest, sed non satis honorasset eam, si in ea non præuenisset omnem culpam, ergo &c. Et confirmatur per Anselmum de conceptu virginali, qui dicit quod decuit ut illius, scilicet Christi, conceptio ex purissima matre fieret, quæ ea puritate niteret, qua sub deo maior nequit intelligi, sed certum est esse aliquas creaturas (vnde pote angelos bonos) in quibus nunquam fuit aliquod peccatum, ergo multo magis in beata Virgine. Item sicut Christus fuit perfectissimus mediator, ita Virgo ipsa fuit conuenientissima mediatrix, sed hoc non fuisset si ipsa

EE si ipsa

si ipsa aliquam culpam incurrit, quia conuenientius potest aliquis per illum placari, qui nunquam eum offendit, quam qui post offensam reconciliationem obrinuit, quare &c. Multa etiam alia congruitates possunt adduci, sed ista sufficiunt.

7 Quod autem ita sit factum probatur sic. Primo per autoritatem Augustini lib. de natura & gratia: ubi dicit quod cum de peccatis agitur, nullam vult de beata Virgine habere questionem, in quo videtur innuere quod ipsa nulli peccato subiacerit. Secundo per Anselmum, qui de hoc facit specialem librum: & hoc aserit. Tercio per Richardum de sancto Victore in quodam sermone de conceptione, qui in istud consentit. Et arguitur per rationem, quia ecclesia de nullo facit festum nisi de sancto, sed multe ecclesie faciunt festum de conceptione beate Mariæ Virginis: ergo ipsa fuit concepta sancta. Nec obstat quod a quibusdam dicitur, quod nunc non indignisset redimi per Christum, si nullum incurrisset peccatum, quia quod aliqui dicunt, quod impedire ne aliquis obligetur, non est redimere. Hoc verum est de illo qui nunquam fuit obligatus, nec in se, nec in sua radice, sed de illo qui fuit obligatus in sua radice, impedire ne obligetur in se est verum redimere, ut si aliquis impetraret quod proles nascitura ex parentibus seruis non incurreret seruitutem, talis verum diceretur redemisse prolem a seruitute. Quum ergo beata Virgo esset seruituti peccati originalis obnoxia in sua radice (scilicet in parentibus) si fuit impeditum virtute diuina, ne in se seruitutem hanc incurreret, ut esset conuenientior mater Saluatoris, verum potest dici quod indignisset beneficio redemptionis, & tanto magis & familiarius fuit redempta, quanto redemptio fuit in ipsa celerius inchoata.

8 Alius modus dicendi est, quod beata Virgo potuit quidem ab originali peccato præseruari virtute diuina, sed non decuit, ut præseruata fuerit. Quod potuit præseruari patet, quia, ut visum fuit lib. 2. peccatum originale est solius reatus, aut carentia originalis iustitie cum debito habendi eam, quoad omnes qui secundum legem nature descendunt ab Adam, sed constat quod Deus gratis posset nunc quemcumque concipiendum excipere ab illa obligatione reatus, seu debiti, ut nullo modo imputaretur ei ad culpam. Quemadmodum enim a principio fecisset Deus si voluisset quod Adam peccante, illi qui nati fuissent ab eo, nullum peccatum contraxissent, sicut peccato proximorum parentum non trahunt in filios, ita a generalitate illa qua nati ab Adam contraxerunt originale, potuissent & adhuc posset de potentia absoluta excipere quem vellet. Et per hunc modum fieri potuit quod beata Virgo peccatum originale non contraheret.

9 Modus autem quem alii ponunt non est conueniens. Dicunt enim quod originale contrahitur ex vnione ad carnem propter infectionem, seu qualitatem morbidam in carne existentem, & quia illa potuit diuina virtute purgari priusquam anima ei vniretur. Ideo dicunt quod potuit fieri in beata Virgine, ut anima eius per vnionem ad carnem non contraheret originale. Istud autem non est verum, quia sicut ostensum est lib. 2. dist. 31. q. 1. per primum peccatum nihil plus factum est circa naturam humanam, nisi quod sublata fuit originalis iustitia, & natura sibi derelicta, propter quod in natura carnis nihil est reale post peccatum nisi quod sequitur principia nature secundum se. Tale autem non est sufficiens ratio contrahendi originale. Et quia hoc fuit in secundo libro plenè deductum, ideo ad præsens nihil plus de hoc.

10 Quamuis autem beata Virgo potuerit a peccato præseruari, non decuit tamen quod præseruaretur. Cuius ratio est, quia singularis conceptio debuit dotari singulari priuilegio, sed filius Dei secundum humanitatem habuit singularem conceptionem, eo quod est conceptus non de viro, sed de spiritu sancto, ergo debuit habere singulare priuilegium, non autem habuisset, nisi sola eius conceptio fuisset absque originali peccato, ergo non decuit quod conceptio cuiuscumque alterius, etiam matris dotaretur hoc priuilegio. Et confirmatur, quia sicut dicitur Ioan. 3. quod natum est ex carne, caro est, & quod est ex spiritu, spiritus est, & similia similia. Quod conceptum est ex carne, caro est, & quod conceptum est ex spiritu, spiritus est. Cum igitur solus Christus fuerit conceptus de spiritu, beata autem Vir-

go & omnes ceteri fuerunt concepti de carne, hoc est, secundum communem viam carnis, decuit ut sola conceptio Christi nihil haberet contrarium spiritui: beata autem Virgo & omnes alii sicut non fuerunt priuilegiati, ut conciperentur de spiritu sancto, sic habuerunt culpam originalem, quæ repugnat spiritui.

11 Et per hoc patet responsio ad rationes aliorum, quia filius Dei debuit honorare matrem non quantum potuit, sed quantum decuit. Non decuit autem quod conceptio secundum carnem æquaretur conceptui secundum spiritum, & quod dicit Anselm. quod decuit, ut illius hominis, &c. Pro nobis est, decuit enim ut puritas matris esset sub puritate Christi dei, qui non contraxit originale, nec commisit actuale, quod sit per hoc quod mater actuale non commisit: sed originale contraxit, quia si non contraxisset, iam puritas eius puritati Christi æquata fuisset. Nec valet infantia de angelis bonis, quia in eis non potest esse peccatum pro originem contrafactum, eo quod vnus ab alio non originatur, sed omnes immediate creantur a deo. Hoc etiam congruit matri secundum quod est mediatrix sub Christo, & non de pari, ut sit immunis a peccato sub ipso, & non de pari. Et sic patet quod non decuit quod beata Virgo præseruaretur ab originali peccato.

12 Quod etiam de facto non fuerit præseruata patet primo autoritate sacre scripture Apost. ad Ro. 5. qui loquens qualiter per primum hominem intrauit peccatum in mundum, dicit quod in ipso omnes peccauerunt. Qui autem dicit omne, nihil excipit. Et si dicitur, ergo Christus non fuit exceptus: non sequitur, quia Apost. loquitur de his qui secundum naturam descendunt ab Adam: ipsemet etiam Apost. Christum excipit in eodem cap. dicens quod sicut per peccatum vnus hominis peccatores constituti sunt multi, ita per iustitiam vnus iustus constituitur multi.

13 Item patet per Aug. de fide ad Petrum, ubi dicit sic, firmissime tene, omnem hominem natum ex viro & muliere conceptum esse in originali. Et idem dicit de nuptiis & concupiscentia quod nullus potest concipi ex viro & muliere sine peccato originali: & super illud Ioan. 1. Ecce agnus dei, &c. Dicit quod ille solus innocens fuit, nec obstat quod dictum est de natura & gratia prius allegatum, quia loquitur de peccato actualem quod beata Virgo nunquam commisit, ut patet ex serie textus. Non autem de originali quod contraxit.

14 Item Anselm. 2. lib. Cur deus homo, dicit quod virgo ipsa in iniquitatis concepta fuit: si autem postea aliud senserit, non legi nisi in quantum sonat autoritas quædam prius allegata, quæ tamen bene intellecta facit pro nobis, ut visum fuit. Si autem Richardus de sancto Victore hoc senserit, in hoc non est ei acquiescendum, cum non bene consonet cum dictis sacre scripture & sanctorum. Quod autem sit festum de conceptione eius, aut non bene fit, aut non bene nominatur. Potest enim fieri festum de eius sanctificatione, sed quia non est omnino certum quando fuit sanctificata, ut postea dicitur. Est autem certum quando fuit concepta, ideo ponendo certum pro incerto vocatur festum conceptionis, quod deberet vocari festum sanctificationis. Puto tamen quod si beata Virgo peccatum originale non contraxisset, potuisset tamen verè dici redempta a Deo pro eo quod in radice sua ex natura sue conceptionis obligata erat ad incurrendum peccatum, nisi fuisset a Deo præseruata. Patet ergo primum principale, scilicet quod beata Virgo sanctificatione indignuit.

15 Ad primum argumentum dicendum quod beata Virgo indignuit sanctificationem propter peccatum originale quod contraxit. Et cum dicitur quod quia dolor partus est pænæ peccati, verum est, ubi conceptio & partus sunt secundum legem nature ex viro & muliere, sed conceptio Christi non fuit ex viro, sed ex spiritu sancto, & ideo non subiecit illi legi, quamuis mater subiecta fuerit peccato originali.

16 Ad secundum dicendum est, quod incineratio seu reuersio corporis humani in puluerem est pænæ peccati originalis, secundum legem communem, per quam natura derelicta fuit sibi, & ideo sicut de terra est formatum corpus, sic in terram reuertitur: sed beata Virgo priuilegiata fuit in hoc articulo, & rationabiliter, ut sicut corpus Christi sumptum de

corpore Virginis fuit immune a tali corruptione, secundum illud Pſalmitæ, Non dabis sanctum tuum videre corruptionem, sic corpus Virginis, de quo fuit sumptum corpus Christi, fuit immune ab eadem corruptione.

QVÆSTIO SECVNDA.

Vtrum Maria fuerit sanctificata ante natiuitatem ex vtero.

Tho. 3. q. 27. ar. 1.

CIRCA tempus sanctificationis beate Virginis quaeritur. Vtrum sanctificata fuerit ante natiuitatem ex vtero. Et videtur quod non, quia secundum Apostolum. 2. Cor. 15. non prius quod spirituale, sed quod animale, sed natiuitas ex vtero est natiuitas animalis, illa autem quæ est per gratiam sanctificationem est spiritualis, ergo natiuitas ex vtero semper præcedit natiuitatem quæ est per gratiam sanctificantem.

Item Hierony. dicit non mihi credas si tibi aliquid dixerit quod ex veteri vel nouo testamento haberi non possit, sed de sanctificatione beate Virginis ante natiuitatem nihil habetur in veteri vel nouo testamento, ergo illa non est ponenda.

IN Contrarium est quod dicit Bernard. in epist. ad Lugd. neque vero nascens fetis laudibus honoraretur si non sancta nasceretur, sed festum fit de natiuitate beate Virginis, ergo ipsa fuit sancta nata.

RESPONSIO. Quo tempore beata Virgo fuerit sanctificata, est vni certum, & duo dubia. Certum est quod sanctificata fuit ante natiuitatem ex vtero, quia licet de hoc non loquatur expresse scriptura aliqua canonica, tamē sicut arguit Aug. de assumptione eius in corpore & anima de qua similiter scriptura non loquitur, ita & nos rationabiliter possumus arguere quod sanctificata fuit ante natiuitatem ex vtero & hoc sic, rationabile est enim quod illud priuilegium gratiæ quod legitur quibusdam fuisse concessum non fuerit beate Virgini negatum quæ genuit vnigenitum a Patre plenum gratiæ & veritatis, sed sanctificatio ante natiuitatem ex vtero legitur fuisse concessa quibusdam sanctis. s. Hieremie sicut dictum est ei Hier. 1. an tequam exires de vulua sanctificauit te. & Ioan. Baptiste de quo dicit angelus Luc. 1. Spiritus sancto replebitur ad huc ex vtero matris suæ, ergo rationabiliter tenetur quod beata Virgo fuerit sanctificata antequam ex vtero nasceretur, & hoc tenent omnes communiter.

Duo autē dubia sunt de tempore sanctificationis in speciali. Primum est an sanctificata fuerit in primo instanti sui conceptionis. Secundum est an sanctificata fuerit statim post primum instant sui conceptionis. Quantum ad primum dicunt quidam quod licet beata Virgo fuerit concepta in peccato originali, tamē in eodē instanti quod fuit concepta etiā fuit sanctificata. Quia, vt dicitur, gratia & culpa possunt esse in eodē instanti in quodā trāitu & maximē secundū esse incomplexū, & secundū aliud & aliud signū. Distinguunt enim autores huius positionis instans infusions animæ in tria signa. In quoru primo fuit ibi culpa quā incurrit ex vno ne ad corpus, in secundo fuit gratia quasi in quodā transitu simul cum culpa, in tertio fuit ibi gratia secundū esse habituale, & expulsa est culpa. Quod autē simul esse possunt & sint quādoque gratia & culpa probat sic, expellēs & expulsum sunt simul, gratia autē expellit culpam, ergo si mul in eodē instanti sunt gratia & culpa. Et sic dicit fuisse in beata Virgine in instanti infusions anime.

Hæc autē opinio deficit & in principali positione, & in modo probandi. In principali quidē positione quia nihil est impossibilius quā ponere cōtradictoria simul, nam cum Deus possit omne possibile, non tamen potest facere contradictoria. Sed qui ponit quod in eodē instanti sint in anima culpa & gratia ponit contradictoria esse simul, ergo nihil est hac positione impossibilius. Minor patet, quia habitus & priuatio circa subiectū aptū natū habet vim cōtradictionis. Quod enim est affirmatio & negatio respectu omnium, hoc est habitus & priuatio circa determinatū subiectū, sed gratia & culpa se habent circa animā sicut habitus & priuatio vel salte concomitatiue pro statu nature lapsæ, ergo ponere gratiam & culpā originalem, seu actualem moralem esse in eodem instanti in anima est ponere in eodem instanti contradictoria, ergo positio hæc in se est impossibilis.

7 Modus etiā quo declaratur multa incouenientia includit, quod enim dicitur primo quod inſtās diuiditur in tria signa. Primum mediū & vltimū, friuolum est, quia aut ista diuisio est in diuerſa secundū rem, aut secundū rationē tantum, si in diuerſa secundū rem sequitur quod indiuisibile secundū rem est diuisibile in plura secundū rem, quod iterum implicat manifestam cōtradictionē. Oēs enim noie inſtās intelligūt indiuisibile secundū rem. Si autē illa signa sint plura secundū rationē solum, nō autē secundū rem. tunc sequitur quod opposita. s. gratia & culpa sint in anima simul secundū rem, quod etiā implicat contradictionē. Itē quando aliqua sunt vnū & idē secundū rē quicquid est in vno realiter est in oibus, & quod nō est in vno, nō est in aliquo, si ergo ista signa sint vnū secundū rem quicquid est in vno signo est in oibus & quod non est in vno nō est in aliquo, sed secundū istos gratia secundū esse habituale & permanens est in anima in vltimo signo, & tunc nō est ibi culpa, sed est inde expulsa, ergo fuit gratia secundū esse habituale in oibus signis & culpa in nullo, quod etiā cōtradicit positioni eorū, quia dicunt quod in primo signo est ibi culpa, & etiā in secūdo cū gratia in quodam transitu, sed in tertio est expulsa. Item si ista positio possit saluari propter distinctionē instantis in diuerſa signa, sequeretur quod nō esset possibile dare aliquam contradictionem, quia affirmatiua poneretur pro vno signo, & negatiua pro alio, & sic quælibet affirmatio & negatio de eodē pro eodem inſtāti possent verificari propter aliud & aliud signū, quod est incoueniens manifestum. Quod etiā dicitur quod opposita possunt esse simul in quodā transitu, friuolum est, quia quæ aliqua nō possunt esse simul nō faciunt longitudine tēporis, sed oppositio, & ideo quæ possunt esse simul per vnū instans, possunt esse simul quātum est de se per tempus quantumcūque magnū. Quod etiā dicitur quod expellens & expulsum sunt simul, verum est de expellente effectiue, & nō de expellente formaliter, quia priuatio expellentis formaliter est absentia expulsi & e contrario: gratia autē expellit culpam formaliter, & nō effectiue, & ideo non possunt esse simul. Patet ergo quod impossibile est quod in eodē instanti in homine sint culpa & gratia, & per cōsequens beata Virgo in primo instanti in quo concepta fuit sanctificari nō potuit, supposito quod fuerit in originali concepta.

8 Restat ergo inquirere de secūdo dubio. s. vtrū immediate post inſtās primū, in quo cōcepta fuit, potuerit sanctificari, ita quod per solum vnū inſtās fuerit in culpa, & demceps semper in gratia, & hic similiter est duplex modus dicendi. Vnus est, quod B. virgo potuit per solum instans esse sub originali peccato, & toto sequenti tēpore esse sub gratia. Quod probatur sic, quod est possibile fieri virtute nature est possibilis fieri virtute diuina, sed virtute nature potest fieri, quod aliquid sit per solum instans in vna actuali dispositione, sicut si fabæ motus sursum in vltimo instanti sui motus occurreret lapis molaris, tunc enim in termino sui motus esset per solum inſtās, nam si esset ibi per tempus quiesceret, & faceret lapidem molarē quiescere, quod est improbable, ergo fortiori ratione potest fieri virtute diuina, quod anima beate Virginis fuerit per solum instans in vna dispositione (scilicet in originali culpa) & toto tempore sequenti sub gratia.

Item quod nō solum hoc potuerit fieri, sed quod factum sit probatur sic, quia beata Virgo debuit sanctificari quā citius potuit fieri, debuit enī facere in hoc filius pro matre quicquid est possibile, sed nō fuisset sanctificata quā citius potuit sanctificari, si fuit in originali culpa per solā plusquam instans, ergo ipsa nō fuit in originali culpa, nisi per instans. Probatio minoris, quia si fuit sub originali culpa plusquam per instans, ergo per tempus, sed quacūque parte temporis sequentis fuerit sanctificata, certē potuit prius sanctificari, quia cū quælibet pars tēporis sit diuisibilis in infinitum ante quamlibet partem temporis est dare aliquā eius partem, & sic semper, ergo beata Virgo non fuit sanctificata quā citius potuit sanctificari, quod quia est inconueniens, relinquitur quod nō fuit in originali culpa, nisi per solum instans.

10 Alius modus est huic cōtrarius, scilicet quod impossibile est beatam Virginē fuisse per solum instans in originali